

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1908. október 22.

220. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Szociális mérleg.

A különböző nagy társadalmi osztályok erejének egyensúly bontó csökkenése nálunk nem igen talál hivatott vizsgálóra, vagy ha igen, rendesen olyanra, kinek lényeges befolyása a magas politika vezetésére vajmi csekély, vagy éppen semmi.

Innen van az, hogy hihetetlen közönyt látunk akkor, mikor egész társadalmi osztályok bomolnak fel, s vesznek el társadalmi súlyuk s így értékük legnagyobb részét.

Az újabb népességi statisztikában kirívóan látható, hogy nálunk a születések és halálozások arányszáma kedvezőtlenül fordult. Ez magában nem volna még talán olyan nagy baj, hiszen más országok is panaszkodnak hasonló tünetek miatt.

Csak hogy — sajnos — a mi helyzetünk lényegesen súlyosabb más, — gazdagabb államok helyzeténél. Mert az ugyan azoknál is megvan, hogy — az általános születési és halálozási arány szigorú törvénye szerint, a kisebb szellemi kvalitásokkal rendelkező, tehát par excellence materiális munkaerőt szolgáltató osztályokban nagyobb a halandóság arányszáma, tehát a számcsökkenés; azonban míg a gazdag, népes, nagy tőkékkel tömött országokban egyrészt az osztályok arányszámának kisebb megváltoztatása nem okoz oly nagy egyensúly billenést, másrészt a fizetési képesség nagyobb volta miatt a lényegesen megkönnyült nemzetközi munkaerő-átvitel következtében más ország felesleges munkaerőjének átvitelével, — példa: az Egyesült-Államok — a megbillent egyensúlyt könnyebb helyreállítani, addig az erőtlenségre, elszigetelt nyelvű, kis fizetőképességű országokban az majdnem lehetetlen, mert ilyen országokban rendes körülmények között nem igen mennek gazdagabb, hatalmasabb, — anyagi erőiben dusabb nemzetek tagjai. Tehát ezeknél az egész társadalmi szerkezet alapjainak megrendülését vonhatja könnyen maga után az egyensúly megrendülése.

És nálunk, akik aránylag a szegény fejletlen népek közé számítottunk a munkásosztály megkisebbitésén karöltve fáradozik a kivándorlási mánia, amely ugyan most egyelőre az alvó, de meg nem halt leányzó szerepét játsza, azután a kétségbeesztő törekvés a lateiner pályák felé, a terpeszkedő latifundium, köztölt birtok rendszer, mely vétőt kiált a munkások fölszerelési vágyának, s úzi kifelé.

És hogy ez így van, az nálunk köztudomású. Az anyagi munkát szolgáltató munkások hiánya már nyilvánvaló, s szerte hangzik a kiáltás, hogy nincs munkás. Ennek pedig a gazdaság-társadalmi hatása mérhetetlen, eltekintve a hemzeti, faji, morális tekintetben okozott veszteségtől. Nagy számu, munkára alkalmas munkás osztály nélkül lehetetlen bármiféle gazdasági fejlődés is.

A mind jobban felhangzó iparfejlesztés meg épen az. Hiába tehát a sok finoman csi-

szolt jelszó és elmélet, ha a fejlődésnek nincsenek természetes alapjai. Erős munkásosztály nélkül soha és sehol sem lehet fejlődésképes gazdasági élet.

Sohasem beszéltek nálunk annyit szociális reformokról, mint éppen a mai időben, sohasem akarták annyit az alsóbb osztályok fölsegítését; de talán sohasem történt kevesebb.

De ha történt is valami — risum teneatis — az első következmény erős méltatlankodás és sürű anketézés épen azon osztályok részéről, melyek részére készült — rendesen az ő megkérdettségük nélkül az istápoló reform.

Ekképen az új kormányzat alatt a viszonyok inkább elmérgesedtek, mint megjavultak. A nemzet legerősebb materialis erejét szolgáltató alsóbb osztályok kritikus helyzetbe jutottak.

Rohamosan pusztulnak, kissebbednek, s ezáltal kirántódik az egészséges nemzeti anyagi-gyarapodás alól a gyékény, s munkás-kéz hiányában a nemzet életerege pusztul, fogy . . .

A hadsereg és a mozgósítás.

Ha háboru lenne . . .

Puskapor szaggal van tele a levegő. A gyengébb idegzetűek már látni vélik a végtelen hosszú oszlopokat, amelyek félelmetes határozottsággal és komolysággal kigyóznak végig a poros országutakon, csillingelő bandaszóval a forrongó operett-birodalom, Szerbia szívébe.

A komoly lapok nem győzik cáfolgatni a rémhíreket, a közönség annyira fél a háborútól, hogy szinte várja. A háboru! Tegnap még nyugodt, fölényes mosolyal olvastuk az ösök dicső véres küzdelmeit és a pamlagra heveredve, talán még leikeseztünk is értük.

De ma? Amikor egy-egy kipattanó szikra lángra lobbanthatja a pislogó zsarátnokot és európai háborut idézhet föl? Ma már nem lelkesül a nyájas olvasó, hanem léleketét vizsgálva lesi az események folyását. Irizatos is a háboru — véli a kávéházi publikum, hiszen akkor talán még a napi piccolót sem lehet az embernek életveszedelem nélkül elfogyasztani.

Megnyugtattuk a piccolók lelkes fogyasztóit és megpróbáljuk vázlatosan lefesteni, hogy milyen is az ország mozgósítás idején?

Egészen eltérő ez a kép attól, amit a laikus közönség felizgatott fantáziájával elképzelt. A háboru ugyanis csak a megrögzött civilekre rendkívüli állapot, míg a hadsereg épen arra van szánva, hogy háborut viseljen és hogy ugymondjuk, nála éppen a békeállapot rendkívüli.

Hiszen az egész kiképzés a békében nem más, mint előkészület a háborura. Ahogy megjön a mozgósítási rendelet, bizony három nap múlva utrakéi az ezred és úgy elhagyja a garnizont, mint hogyha más állomásra helyezték volna.

A mozgósításra minden évben előkészülne, akár van háborura kilátás, akár nincs. Körülbelül január havában, (ha szükséges még előbb is) megkapja minden ezred a maga mozgósítási tervét.

A magyar ezredre vonatkozólag három mozgósítási tervet adnak évente ki. És pedig hadinyelven szólva Mobilierungsplan I., B., R., címmel. Mindháromnak tartalma szigorú katonai titok, mindazonáltal megtartva a titoktartás kötelezettségét nagy vonásokkal vázoljuk a következőkben.

A I-vel jelölt mozgósítási terv Itáliára vonatkozik, megkapják elsősorban a tiroli és stájer ezredek, Az R. szignumu terv Oroszország (Russie) és a B. a Balkán államok ellen irányul.

Most csak a B. mozgósítási terv érdekel bennünket. Ez a terv a déli hadtestek számára készült elsősorban és pedig a horvátországi temesvári és az erdélyi hadtestek ezredeire.

Ha esetleg tényleg mozgósításra kerülne a sor Szerbia ellen, akkor ne féljen az olvasó nem kell azonnal a kávéházi asztaltól felugrani és Mannlichert ragadni. Mozsósítás ugyan is kétféle van, általános és részleges.

Általános mozgósítás: az veszedelmes. Akkor falragaszokon, hirdeteményeken hívják fel mindazt, akinek némi köze van a hadsereghez, hogy három nap alatt török-szakad jelentkezék a legközelebbi katonai parancsnokságnál.

A részleges mozgósítás csak a tartalékosokat, póttartalékosokat és szabadságoltakat hívja be némi ezred számával. Ezek közül is az ujoncok itthon maradnak, míg a póttartalékosok egy része sem megy háboruba, ezekből tartják fenn a helyőrségi létszámot.

Tekintve tehát, hogy az egész Szerbia hadereje alig 200.000 ember, két hadtest bőven elég az egész forrongás elnyomására. Általános mozgósításról tehát szó sem lehet.

Érdekes legfőbb csak az, hogy milyen sorrendben hajják végre a bemasirozást. Ez teljesen a mindenkori hadvezér dolga, azonban már jó előre el van készítve egy úgynevezett Aufmarschraum, amely pontosan közölve van az illető mozgósítási tervekben.

Szerbia felé nagyon egyszerű a bemasolás a Tisza medrében, a hadihajókkal jó előre megszállott Belgrádon át délfelé előre, — ameddig csak lehet.

Itthon tehát a civilek életében a mozgósítás alig jelentene valami változást. Éppen úgy mint Oroszországban a hónapokon át tartó háboru végére is megszokta a nép, a kávéházak törzsközönsége is lassanként oly izgalommal olvasná a lapokból a hadi tudósítást, mint egy közönséges szenzációs riportot.

UJDONSÁGOK.

— Horvátországi hírek. Zágrábból jelent tudósítónk, hogy a nagy-szerb propaganda ügyében újabb letartóztatások történtek. Mint Bihácsból táviratozzák, az ügyesség Dolni Lappában letartóztatta Alexis földbirtokost, akit a goszpicsi törvényszékre kísértek, ahonnan a mai nap folyamán Zágrábra viszik. Bródban egy Novakovics nevű polgárt tartóztattak le. — Rauch Pál báró horvát bán tegnap délelőtt Zágrábból birtokára utazott. — A zágrábi szociáldemokraták tegnap este mintegy ezer résztvevővel gyűlést rendeztek, amelyen megjelent Surmin dr. egyetemi tanár, volt képviselő is. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amely felszólítja a képviselőket, hogy tegyenek félre minden kérdést és csak az általános választójogért küzdjenek. — Spalatóban tegnap kezdődött el a horvát haladópart kongresszusa.

Több beszéd elhangzása után határozatilag kimondták, hogy harcolni fognak a mostani törvénytelen korszak ellen, továbbá, hogy Bosznia és Hercegovina Horvátországhoz való csatolásáért a legintenzívebb tevékenységet fogják kifejteni és ebben az ügyben érintkezésbe lépnek a bosnyák politikusokkal. — Eszékről táviratozzák, hogy az ottani község tanácsot válság fenyegeti. A tanács koalíciós tagjai rosszalják, hogy a város polgármestere a tanács beleegyezése nélkül küldöttséget vezetett Budapestre a bán elé. Hír szerint a község tanácsot fel fogják oszlatni.

— **A városi képviselőtestület és a városi állandó bizottság ülése.** A városi képviselő testület és a városi állandó bizottság holnapután pénteken ülést tartanak. A napirendet a holnapi számunkban közöljük.

— **Szolgálati eskü.** Márkus Leo dr. a helybeli városi kórház újonnan kinevezett másodordvosa tegnap tette le a szolgálati esküt Vio Ferenc podeszta kezébe.

— **Az iskolaszék ülése.** Az iskolaszék ma este 6 órakor Zanella Rikárd elnökiésével ülést tart.

— **Három állatorvos konfliktusa.** A napokban egy helybeli fuvarost egy susáki kutya megharapott, mire a megmart ember arra kérte Betegh Lajos állami főállatorvost, hogy vegye megfigyelés alá a kutyát, amely időközben a fiumei gyepmesteri telepre került. Betegh meg is vizsgálta az állatot és bár nem tudott rajta veszélyt konstatálni, óvatosságból intézkedett, hogy a kutyát a gyepmester egyelőre tartsa magánál lezárva.

Midőn Betegh két napra reá újból megakarta vizsgálni, kitűnt, hogy a gyepmester a tilalom dacára átadta a kutyát Ledinszky susáki állatorvosnak, ki azután nem engedte meg az állami főállatorvosnak, hogy a kutyát megvizsgálja. Munich fiumei városi állatorvos kihez a fiumei gyepmesteri ügyek tartoznak, most szintén belekeveredett az ügybe és feljelentést tett a gyepmester ellen, a kutya kiadása miatt.

A magyar-horvát-fiumei kutya konfliktus elintézésére hír szerint összefogják hívni a — **regnikoláris bizottságot.**

— **Kitűntetett zágrábi kereskedők.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Polnai Weiss Emil zágrábi nagykereskedőnek, közhasznú működése elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet díjmentesen, Stern Zsigmondnak, a zágrábi bőrgyár igazgatójának pedig az ipar terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Florenzi tragédia.** A gyönyörű szép olasz város közönségét nagy izgatottságban tartja egy per, amelyben Ciani nevű divatárú üzlettulajdonos a vádlott. Az egész városban ismert férfiú különös körülmények között fordította fegyverét felesége ellen. Az eset részletei a következők:

Az utóbbi időkben Florenceben nagy számmal keletkeztek a fényes berendezésű teaházak. A puha, kényelmes helyeket különösen a nők szívesen keresték fel, de azért látogatták férfiak is. A hatóság embereinek sok minden gyanusnak tűnt fel, miért is erősen figyelték ezeket a teaházakat, amelyekről Ciani póré aztán véglegesen bebizonyította, hogy ezek majdnem mind — találgahelyek. Nem gésák vannak bennük, akik zenélnék és táncolnak, mint Kinában, hanem férjes asszonyok ismerkednek ott meg kalandra és szerelemre vágyó urakkal.

A bemutatást a teaház tulajdonosa közvetíti és a zavartalan pásztorórákra alkalmas helyekről is gondoskodik. Ciani névtelen levélben figyelmeztették, hogy felesége nagyon sokat jár az egyik előkelő teaházba, amelyről pedig sok különös hír került forgalomba. Ciani nem akarta hinni a rágalmozó értesítést, hiszen felesége mindennel bőven el van látva és három gyermeknek az anyja. De a gondolat még sem hagyta nyugodni és felkereste ő is a levelekben jelzett teaházat, hogy meg ne ismerjék szakállt ragasztott és állítottat vett magára.

A teaház tulajdonosnőjével ügyesen beszélgetésbe elegyedett, rátért jövelele céljára. Kijelentette, hogy látott a teaházban egy nőt s azzal szeretne megismerkedni. És leírta a feleségét. A tulajdonosnő ráismert a leírásból, de kijelentette, hogy avval nehéz az ismerkedés, mert férjes asszony. A férfi azonban biztosí-

totta az asszonyt, hogy semmiféle anyagi áldozattól nem retten vissza. Így aztán megegyeztek s a teaház tulajdonosnője másnapra oda rendelte őt. Amint a férfi másnap megérkezett az asszony jelentőség telj. sen intett neki és az eneleltre mutatott. Ciani felsietett, kopogtatott és a „szabad” válasza benyitott. Szemben állt a feleségével. Ciani ekkor kirántotta revolverét és szó nélkül rálőtt feleségére. Az asszony halálosan megsebesülve összeesett. Az eset Florenceben nagy feltűnést keltett és az egész város roppant érdeklődéssel várja a törvényszéki tárgyalást, amely bizonyára bővelkedni fog pikáns részletekben.

— **Kereskedelmünk Szerbiával.** Belgrádból jelelnek a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnak, hogy kimondott bojkott a magyar áruk ellen ott nincsen és az ottani kereskedők jó része eddig még tartózkodik az állásfoglalástól. De az tény, hogy a politikai izgatottság hatása alatt a belgrádi kereskedők beszüntették a rendelésüket és a fizetéseket is, sőt váltókat sem adnak, mert vidéki vevőik egyáltalán nem fizetnek most, sőt a bankok is beszüntették a hitelezést.

Az üzlet, mely a kereskedelmi szerződés életbeléptetése után szépen indult meg, most teljesen pang. Ha a politikai helyzet súlyosbodni találna, akkor a szerbiai gazdasági helyzet előreláthatólag válságsóra fog fordulni. De ha lecsillapodik is a politikai izgalom, Szerbiával való forgalmunk hónapokig fogja sínyleni a legutóbbi események hatását.

— **Magyar bank — Boszniában.** Pénzügyi körök régóta beszéltek, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Boszniában egy olyan pénzintézetet fog alapítani, mely főleg jelzáloghitel nyújtással foglalkozik. Burián báró közös pénzügyminiszter expozéjában tett is említést arról, hogy egy magyar bank alapításának terve nemsokára valóra válik és hogy boszniai országos bankszabadaima nem monopólium jellegű, úgy hogy a boszniai országos kormány a tervezett magyar bank megvalósulását tőle telhetőleg támogatni fogja. Ilyen körülmények között nincs is akadály annak, hogy a Pesti Kereskedelmi Bank vezetése alatt működő boszniai magyar bank mihamarább megvalósuljon.

— **A visszavándorlók munkásközvetítése.** Amerikából egyre tart a visszavándorlás. A kereskedelmi és belügyi miniszterekkel egyetértően Darányi földművelésügyi miniszter által szervezett fiumei, zsolnai és királyhídi munkásközvetítési kirendeltségek közlése szerint a legutóbbi két hónap alatt is több mint tízezer munkás érkezett haza. A földművelésügyi minisztérium munkásközvetítési központjától vett értesülés szerint elegendő munkaalkalom kínálkozik: ez idő szerint 1172 bányamunkás, 3400 erdei munkás, 2560 földmunkás, 308 gazdasági munkás és cseléd, 1746 gyári és ipari munkás található elhelyezést.

— **Szerencsétlenül járt munkások** Zágrábban — mint egy távirat jelenti — tegnap súlyos szerencsétlenség történt. Az utcán csatornázások folytak, s közben egy nagyobb földdarab leszakadt és négy munkást eltemetett. A szerencsétlenül járt munkásokat, akik súlyosan sebesültek, csak nagynehezen lehetett kiásni az omladék alól.

— **A kikötőből.** Október 21. Indult „Venus” osztrák gőzös Smyrnába 320 tonna tonna cukorral és 60 tonna vegyes áruval; „Georgia” osztrák gőzös New-Orléansba 2000 tonna magnessittel.

— **Lezuhant a hajó fenekébe.** Az Austro-Amerikana hajóstársaság „Georgia” gőzösen tegnap könnyen végzetessé válható baleset történt. Linich József kikötőmunkás munkája közben a hajófenék nyílásánál elcsuszott s egyensúlyt veszítve belezuhant a hajófenékbe. Szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

— **Elgázolta a kocsit.** Mattafia György kisbírtokost tegnap este, midőn Abbaziából Fiume fele haladt, a város közelében egy arra haladó kocsit, mely nehezen meg volt rakva, elgázolta. A szerencsétlen embert a mentők vitték a kórházba, hol megállapították, hogy mindkét lábán és a test különböző részein igen súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Halálos szerencsétlenség céllovás közben.** Martinschizzán tegnap délután 2 óra körül halállal végződő szerencsétlenség történt. Pauer János cimpfestőnek céllovás közben véletlenül elsült a pisztolya s a golyó mellette

álló barátjának Stipcich Jánosnak jobb halántékába hatolt. Stipcich eszméletlenül terült el a földön s hiába való volt minden orvosi segítség mert a szerencsétlen ember délután 4 óra tájban két órai szenvedés után meghalt. A susáki járásbíró megindította a vizsgálatot.

— **Tolvaj cseléd.** A rendőrség körözö-levelet adott ki Kolundzia Smiliana dabaznici illetőségű cselédleány ellen ki Gerbaz Hugo kereskedőnél a via Gelsi 42. sz. alatt 2 napig szolgálatban volt s az alatt többfajta fehérneműt lopott. A rendőrség több irányban táviratokat küldött szét a tolvaj cselédleány elfogatására.

— **A szabad liceum szervezése.** A fiumei állami tisztviselők egyesülete és a fiumei tanári kör szabad liceum végleges szervekedésének előzetes megbeszélése és az idei program megállapítása céljából f. hó 23-án pénteken esti 6 órakor a Tisztviselők Egyesületének Bonavia szállóbeli helyiségében gyűlést tart, melyre a liceum munkássága iránt érdeklődőket az elnökség ezúton meghívja.

x **Ami jól ízlik,** az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle Emulsio” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítás a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszertárakban.

x **Uj magyar hentes üzlet.** Szathmáry György, a helybeli Baccarcich cég volt első segédeje, Viccolo della Germania 1. szám alatt a kis vásárcsarnok közelében e hó 20-án magyar hentes üzletet nyit, hol az összes e szakmába vágó cikkek kitűnő minőségben tisztán készítve és kezelve naponta frissen kaphatók lesznek. Ajánljuk a törekvő fiatal magyar iparost a fiumei magyarság jóindulatú figyelmébe.

Távirat ◀▶ Telefon.

Kész a megegyezés.

LONDON, okt. 21. Pétervárról távirvtozzák a Daily Telegraphnak: Ausztria-Magyarország Törökországgal Bosznia-Hercegovina annexiója tárgyában megegyezésre jutott. Még az európai konferencia összeülése előtt az érdekelt hatalmak közvetlenül fognak egymással megállapodni és határozataikat a konferencia elé terjesztik, amely azokat egyszerűen elfogadja és legalizálja. Az orosz kormány szempontjából ez nem tekinthető sikernek.

A belgrádi zavargások.

BELGRAD, okt. 21. A tegnapielőtti tüntetéseket negyven embert tartóztattak le és egyben szigorú vizsgálatot indítottak. A lapok többsége elítéli az osztrák és magyar kereskedők ellen elkövetett dolgokat és arra kéri a közönséget, hagyja abba az erőszakosságokat és szorítkozzék a békés bojkottra. Az újradikális „Odjek” az osztrák és magyar kereskedők ellen való garázdálkodást gyaláznak mondja, melynek nem szabad megismétlődnie. Ugyanezt mondja a radikális „Szamuprava” is. A rendőrség ma több rendőr ellen hanyag szolgálat miatt megindította az eljárást. Tegnap estig nem volt újabb tüntetés, sem rendzavarás, ami részben a szakadatlanul zuhogó esőnek tulajdonítható.

Most már a belgrádi lapok is elítélik a tegnapi kihágást. Az osztrák-magyar követségi ügyvivő fölkereste Nikolics minisztert, aki Milovanovics külügyminiszter helyettese és panaszt tett a tegnapi kihágásért. A miniszter megígérte, hogy mindent elkövet, hogy a dolog meg ne ismétlődjen és szigorú intézkedéseket ígért. Megígérte azt is, hogy a kárvalott kereskedők kártérítést kapnak a kárért, amelyet tegnap a csöcselék okozott. A Belgrádban élő osztrák és magyar emberek nagyon el vannak keseredve az őket ért megtámadás miatt. Az utca háborus hangulata teljesen elnémult.

Montenegrói generális letartóztatása Zágrábban.

ZAGRÁB, okt. 20. Vukotics Janko, montenegrói tábornok és cettinjei praefektus, ki Milena montenegrói hercegnő rokona a szerb hadügyminiszterhez szóló bizalmas kiküldetésben vasárnap délután a „Gödöllő” gőzessel Fiuméba érkezett és hétfőn folytatta útját Zágrábon át Belgrád felé.

A zágrábi pályaudvaron azonban leszállították a vonatról és a rendőrség igazolása dacára szolgálójával együtt letartóztatta. Az okot a rendőrség nem mondta meg neki, csak a felsőbb parancsra hivatkozott. Vukotics tábornok, ki nemcsak szabályos utlevelét, hanem a cetinjai osztrák-magyar követség láttamozását is felmutatta, erre táviratilag Aehrenthal külügyminiszterhez fordult, ki elrendelte Vukotics szabadonbocsátását két órai fogság után.

Zimonyban újabb incidense volt a montenegrói tábornoknak. A határrendőrség feltartóztatta a szolgálóját és podgyászát és csak neki magának engedte meg a Belgrádba való átkelést.

Mint hogy Vukotics egy fejedelmi speciális kiküldetésben ment és mégis két ízben fel lett tartóztatva, a dolog itt igen nagy felháborítást kelt.

A bojkott.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 21. Az osztrák áruk és az Osztrák Lloyd elleni bojkott nem változott tegnap óta. A szyriai Tripolisban az „Enterpe” Lloyd gőzöst megakadályozták a posta kirakásában. Az ország belsejéből is mindenünnen érkeznek a kitört bojkott felől hírek.

Ausztria-Magyarország lépései a bojkott ellen teljesen eredménytelenek.

Latkóczy panamá.

BUDAPEST, okt. 21. Ma kiderült, hogy Latkóczy Imre, a közigazgatási bíróság volt alelnöke s a gyógyszerári koncessziók mestere a Szerencs utcai mulató százezer koronás és az Erényi-féle sóborszesz harmincezer koronás megvesztegetési összegén kívül két nagytözsde engedélyezése és egy parcellázási ügyben is nagy összegeket vágott zsebre. Hivatali állását a közigazgatási bíróságnál is jogtalan vagyonszerzésre használta, amennyiben több parcellázó félnék aziránti felebbezését, hogy a parcellázást ne tekintse vételi és eladási üzletnek — ami után 4 1/2% illeték jár — hanem csak közönséges átiratásnak (— 1/2% illeték —) az állam kárára kedvezően intézte el.

A delegáció ülései.

BUDAPEST, okt. 21. A magyar delegáció ma Zichy Tivadar gróf elnöke alatt, ülést tartott, melyen Majláth József gróf jelentése alapján a tengerészeti, pénzügyi és zárszámadási bizottságok javaslatait elfogadták.

Andrássy a királynál.

BUDAPEST, okt. 21. Andrássy Gyula gróf ma délelőtt másfél órai kihallgatáson volt a királynál. Hír szerint a király a választói reform előzetes szankcióját a kihallgatás során adta meg.

Aehrenthal a függetlenségek között.

BUDAPEST, okt. 21. Aehrenthal gróf külügyminiszter Kossuth és Wekerle kíséretében ma este látogatja meg a függetlenségi és 48-as pártkört. A látogatás elé politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

A boritaladó eltörlése.

BUDAPEST, okt. 21. A baranya-dárdai szőlősgazdák egy küldöttsége tisztelettel ma Wekerle miniszterelnöknél, kérve tőle a boritaladó eltörlését. A miniszterelnök a kérés teljesítését a jelenlegi viszonyok között lehetetlennek mondta.

Károlyi Sándor gróf emléke.

BUDAPEST, okt. 21. Ma leplezték le Károlyi Sándor grófnak, a magyar gazdaszövetség volt elnökének emlékszóbrát. Az ünnepségen a kormány több tagja, számos országgyűlési képviselő és a gazdaszövetségek küldöttei jelentek meg. Az alkalmi beszédet Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter mondta. Az emlékműre szantalan koszorút tettek le.

A Petőfi család hamvainak átszállítása.

BUDAPEST, okt. 21. A Petőfi társaság kezdeményezése folytán Petőfi Sándor szüleinek, fiának és öccsének holttesteit egy a

főváros által adományozott közös disztribúció helyezik el. Petőfi István holtteste már holnap délelőtt érkezik Budapestre. A közös sír bejelentését nagy ünnepséggel Prohászka Ferenc katolikus püspök és Scholtz Ágost evangélikus püspök fogja szombaton délelőtt végezni. Jelen lesz a kormány valamennyi tagja, a képviselőház küldöttsége és az irodalmi társaságok képviselői. A képviselőház koszoruját Rátay László fogja letenni.

Ujságíró és színész.

BUDAPEST, okt. 21. Matskássy József a Függl. Magy. munkatárs a rágalmozási pert indított Feld Mátyás ismert fővárosi színész ellen. A pör előzménye egy a kettő között hónapokkal ezelőtt lefolyt éles hírlapi polemia volt.

Lelőtte volt menyasszonyát.

BUDAPEST, okt. 21. Bíró Ábrahám hivatalnok ma beállított volt menyasszonyához Lantos Gizellához, és revolveréből kétszer rálőtt a leányra. Lantos Gizella életveszélyesen megsebesült. A merénylet letartóztatták.

Testvérek pöre egy hitbizományért.

BUDAPEST, okt. 21. Érdekes pör kezdődött ma a budapesti törvényszéknél Eszterházy Ferenc és Jenő grófok között. Az utóbbi néhány évvel ezelőtt szerzetesnek ment, most azonban kilépett a rendből és követeli a hitbizományának rája eső részét.

Körözött tözsdeügynök.

BUDAPEST, okt. 21. A budapesti büntető törvényszék körözöveletet adott ki Laufer Károly tözsdeügynök ellen, ki számos család elkövetése után nyomtalanul eltűnt a fővárosból.

Hófúvások Galiciában.

LEMBERG, okt. 21. Vasárnap óta egész keleti Galiciában folyton esik a hó. A helyi érdekű vasutak kénytelenek voltak a forgalmat beszüntetni, a többi vonalakon pedig csak nagy nehézségekkel és késésekkel közlekednek a vonatok. Lembergben a közúti vasút forgalmát csak nagy nehezen lehet fentartani. A Tarnopol Zaborzei vonalon az egész forgalmat bizonytalan időre be kellett szüntetni.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapary

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Magyar borok. Kőbányai polgári sör.

Havi előfizetők felvétetnek.

Vendégszobák tengeri kilátással.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hírneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hangversenye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Eladó butor.

Egy komplet szalon és egy világos keményfából készült uri szoba alig használt állapotban eladó. Cim a kiadóba.

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina, Jelcich ház)
új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Arusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsort és
a serfőzdének különleges, a leghibesebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Dijmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujítás!

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi

fényképfelvételek.

Érdekes és tanulságos. A tanulmányosság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten a

SVÁJCZ

Bern-Oberland, Interlacken stb.

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Kumin Ferenc urtól a Via Germania 2. sz. alatt lévő

Sport-vendéglőt

átvettem.

Kérem a n. é. közönséget, hogy azt a bizalmat, melyet Kumin Ferenc urral szemben tanusított, reám is átruházzni sziveskedjék.

Főtörökvésem oda irányul, hogy kitűnő házikoszt, valamint itatok és kiszolgálásban a n. é. közönséget kielégítek.

Tisztelettel

Hönsch Pál

a Sport-vendéglő tulajdonosa.

Figyelem! 100 kor. heji keresettel ügynökök, házalók, ismételőrusítók, egyedárusok és képviselők kerestetnek Magyarország összes városaiban, kerékpározók, autotulajdonosok és motortulajdonosok előnyben. — Tudakozások levélben: **Miropolsky Szeged, Boldogasszony-sugarút 43. sz.**

Azonnal átadó

egy két szobából s fürdőszobából álló lakás teljes két szoba butorral együtt a város központjában. Bővebbet Kohn S. cipőüzletében. Via del Governo.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újalakítva, új fürdő- és tolette-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárusító és podgyászszállító iroda a házban.**Grand Hôtel.** A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, tolette- s fürdő-helyiségekkel. A régi velencei paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kifűtő francia konyha.**Hôtei Regina (Rome et Suisse).** Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobán. Teljesen újalakítva. — Mérsékelt árak. —**Viktoria szálló.** Központi fekvéssel, 2 percnyire a Szt. Márk tértől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.**Beaurivage szálló és penzió.** A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen újonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

TELEFON.

Megnyitási jelentés!

Bátorkodom a n. é. közönség szives figyelmét felhívni pénteken f. hó 23 az „Adria” palotában (Via della Sanità megnyíló

Élelmicikk

üzletre, és van szerencsém jutányos árak mellett ajánlani legjobb minőségű prágai, kassai és Westpali sonkát, magyar és veronai szalámit, bel- és külföldi felvágottakat, különleges kolbász féleket, mindennemű csemege sajtokat, tejjel hízalt vágott baromfit, (Poulárdokat) valamint válogatot minőségű gyarmatárakat, és különféle dái gyömolcsóket.

Különös figyelmet ajánlom Gabeaud (Kugler) féle süteményeket bonbonokat, és tejcsokoládét.

Nagybecsű pártfogást kér kiváló tisztelttel

HORVÁTH LAJOS.

TELEFON.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések. Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Venier Penzió és Vendéglő

Velenice Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. (a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos
Marco Venier.

Hotel Meublé Jolanda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kilátással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos
Inganni E.

Globus

Hirlapügynökség.

Újság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténi ként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Elsőrendű fehérmű uri és női divatkülönlegességek igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich. Tessék erről, próbavásárással meggyőződni!

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

A hölgyközönség figyelmébe!

Értesitem Fiume és környékének úri hölgyközönségét, hogy bécsi bevásárlásomról hazaérkeztem s a legújabb modellekkel és formákkal rendelkezem. Izléses átalakítások is olcsón teljesítenek.

WEISS FANNY

Női kalap divatterme
FIUME, Via Andrassy 13 II. emelet.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Fetelés szerkesztő: MURAI JENŐ.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt - 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronaért küld utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME